

Sygn. akt I CSK 3731/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa K. Ł.

przeciwko J. S., M. S. i T. S.

o zapłatę i uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym 16 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego J. S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 22 grudnia 2020 r., sygn. akt I ACa 1327/19,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od pozwanego J. S. na rzecz powoda K. Ł. kwotę
4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł, tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację powoda K. Ł. oraz pozwanego J. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 27 listopada 2018 r., którym Sąd ten zasądził od pozwanego J. S. kwotę 93 114,67 zł, w pozostałym natomiast zakresie w stosunku do pozwanego J. S., M. S. i T. S. powództwo o zapłatę i uznanie czynności prawnej za bezskuteczną oddalił.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu odwoławczego pozwany J. S. oparł na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 365 § 1; art. 278 § 1 w zw. z art. 286 w zw. z art. 217 § 1 i 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 382; art. 278 § 1 w zw. z art. 217 § 1 i 2 w zw. art. 391 § 1 w zw. z art. 382; art. 281 w zw. z art.

382 i art. 391 § 1 w zw. z art. 217 § 2 oraz art. 227 k.p.c. oraz naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 299 § 1 i art. 201 § 4 w zw. z art. 202 § 2 k.s.h.

Skarżący, jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazał występujące w sprawie:

„a) Zagadnienie prawne budzące wątpliwości w orzecznictwie dotyczące wykładni przesłanki „bezskuteczności egzekucji” w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h., sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy „niepodjęcie przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego we właściwym czasie” wyłącza „bezskuteczność egzekucji” a tym samym odpowiedzialność członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na gruncie powołanego przepisu?

b) Istotne zagadnienie prawne dotyczące zakresu podmiotowego zastosowania art. 365 k.p.c., polegające na odpowiedzi na pytanie, czy prawomocne orzeczenie wydane w postępowaniu pomiędzy spółką z ograniczoną odpowiedzialnością a osobą ujawnioną w rejestrze przedsiębiorców KRS jako członek zarządu tej spółki, stwierdzające, że dana osoba nie pełniła funkcji piastuna zarządu spółki, ma moc wiążącą w rozumieniu art. 365 § 1 k.p.c. w postępowaniu o odpowiedzialność tej osoby jako członka zarządu spółki za jej zobowiązania na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. ?

c) zagadnienie prawne budzące rozbieżności w orzecznictwie, a dotyczące zastosowania art 286 k.p.c. sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku rozbieżności pomiędzy opiniami dwóch biegłych dotyczącymi tego samego przedmiotu opinii zasadne jest oparcie przez sąd ustaleń na jednej z tych opinii, bez wyjaśnienia sprzeczności, w szczególności bez przeprowadzenia dowodu z opinii kolejnego biegłego?”

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania bądź o oddalenie skargi, a ponadto o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli wystąpi przynajmniej jedna z określonych w tym przepisie przyczyn, co powinno zostać wykazane i należycie uzasadnione przez stronę skarżącą (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Skuteczne powołanie się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, a ponadto wskazania, dlaczego jest ono istotne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, niepubl.). Wymagania te nie zostały w skardze pozwanego spełnione.

Skarżący, powołując się na przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i stawiając w skardze określone kwestie do rozwiązania, nie przedstawił wymaganej argumentacji prawnej, która mogłaby przekonać, że w sprawie wystąpiły nowe, istotne i abstrakcyjne problemy prawne, których rozstrzygnięcie wywoływałoby zasadnicze trudności bądź rozbieżności w orzecznictwie i wymagało zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Uzasadnienie wniosku wypełniają jedynie wywody odpowiadające uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. W rzeczywistości żadna z postawionych w skardze kwestii nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i nie wymaga wyjaśnienia w kontekście powołanych przez skarżącego przepisów. Kwestie pierwsza i trzecia były przedmiotem wielu wypowiedzi orzecznictwa i nie budzą poważnych wątpliwości. Z kolei kwestia druga może być rozstrzygnięta przez każdy sąd w ramach zwykłej wykładni i stosowania prawa. Co więcej wszystkie z postawionych „zagadnień” stanowią jedynie zmodyfikowaną postać zarzutów kasacyjnych, a - co wymaga podkreślenia - rolą Sądu Najwyższego nie jest weryfikowanie prawidłowości podstawy faktycznej i prawnej prawomocnych orzeczeń sądowych, ani wyjaśnianie wszystkich ewentualnych wątpliwości, jakie nierozzerwalnie wiążą się z procesem orzekania. Skarżący, stawiając określone pytania zmierzał w istocie do poddania kontroli kasacyjnej postawionych w skardze zarzutów nie zaś wyjaśnienia nowych, istotnych i abstrakcyjnych zagadnień prawnych, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Uzupełniając należy powiedzieć, że pozwany niezasadnie podnosił, że przedstawione kwestie wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów w związku

z tym, że Sąd drugiej instancji miał zająć co do nich odmienne stanowisko niż Sąd Najwyższy. Jednostkowe wypowiedzi sądów w okolicznościach danej sprawy nie oznaczają jeszcze, że do takiej rozbieżności doszło.

Odnosząc się do postawionych kolejno przez skarżącego pytań, należy stwierdzić, że nie budzi wątpliwości, iż bierność wierzyciela w zakresie „uruchomienia” postępowania egzekucyjnego we właściwym czasie stanowi przyczynę wykluczającą wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce będącej zasadniczą przesłanką odpowiedzialności członka zarządu spółki za jej długi na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r., III CK 107/03, OSNC 2005, nr 6, poz.109, z dnia 19 grudnia 2007 r., V CSK 315/07, nie publ. i z dnia 12 października 2011 r., II CSK 95/11, OSNC 2012, nr 4, poz.53).

Jeśli chodzi o kwestię drugą, dotyczącą zakresu związania na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. wyrokiem stwierdzającym, że dana osoba nie pełniła funkcji „piastuna” zarządu spółki, to trzeba powiedzieć, że brak byłoby podstaw, aby do kwestii tej się odnosić w postępowaniu kasacyjnym. Pozwany w skardze powołał się jedynie na wyrok stwierdzający, że nie pełnił funkcji prezesa zarządu spółki, nie zaś iż nie był jego członkiem („piastunem”), podniesiona w skardze kwestia nie miałaby zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia skargi. Strona w ramach wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania może powoływać się skutecznie tylko na takie okoliczności, które Sąd Najwyższy mógłby brać pod uwagę w ramach jej rozpoznania. Niezależnie od tego, trzeba zauważyć, iż powód nie był stroną tamtego procesu, a zatem nie może być mowy o związaniu go w niniejszym procesie wyrokiem zapadłym w sprawie pomiędzy skarżącym a spółką Ortex (zob. też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2012 r., II CSK 143/12, 14 stycznia 2015 r., I CSK 1057/14 i 17 lutego 2016 r., III CSK 84/15). Poza tym skarżący nie obalił domniemania wynikającego z ujawnienia go w KRS jako członka zarządu, zwłaszcza że spółka nadal funkcjonowała, zaś potwierdzeniem tego, że skarżący wykonywał mandat członka zarządu jeszcze w 2009 r., jest protokół zgromadzenia wspólników spółki Ortex z dnia 24 kwietnia 2009 r. (k. 897; zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2021 r., III USKP 48/21).

Co do pytania trzeciego, należy wyjaśnić, że skarżący odniósł je do wypowiedzi Sądu odwoławczego, którą przytoczył w zmienionej wersji z wyłączeniem tekstu zaczynającego się od słowa „lub”. Sąd ten bowiem powiedział, że „tylko w przypadku powzięcia wątpliwości co do wniosków opinii i ewentualnej metodologii zastosowanej przez biegłego w procesie jej wydawania sąd może przeprowadzić dowód z opinii kolejnego biegłego, lub zarządzić, jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, uzupełnienie opinii już istniejącej”. Okoliczność ta mogła samodzielnie wykluczać potrzebę udzielenia odpowiedzi na postawione pytanie niezależnie od innych przyczyn. Należy dodać, że wbrew pogładowi skarżącego brak dostatecznych podstaw by twierdzić, że Sąd w postawionej kwestii zajął wyraźnie odmienne stanowisko od powszechnie wyrażanego. Jak to zostało już przez Sąd Najwyższy wyjaśnione, w przypadku, gdy pomiędzy opiniami biegłych występują rozbieżności, a materiał dowodowy nie daje podstawy do oparcia się wyłącznie na opinii jednego biegłego, co do zasady uzasadnione jest żądanie dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2002 r., II UKN 112/01, OSNP 2003, nr 23, poz. 580) z tym, że zasięgnięcie opinii innego biegłego powinno być poprzedzone przynajmniej próbą usunięcia istniejących sprzeczności bądź uzupełnienia dotychczasowej opinii (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., IV CSK 135/13, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego oparto na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

[as]